

PÔDOHOSPODÁRSKA

82. ROČNÍK
BŘEZEN 2020

TO ZVLÁDNEME

2018

editorial

Michal Petřík
editor

Každý obor lidské činnosti má své důležité místo v rámci obřího spolupracujícího celku. Všechna odvětví jsou v podstatě závislá jedno na druhém. V současnosti to však vypadá, že ty nejpodstatnější a nejdůležitější obory jsou až na samém konci abecedního seznamu. Vzdělávání, zdravotnictví a zemědělství se totiž nyní ukazují jako základní pilíře, které musí fungovat i když vše ostatní stojí. Bez dobrého vzdělání nikdy nezískáte vědomosti vedoucí k řešení problémů, kterými mohou být takové životadárné maličkosti jako zajištění trvalé udržitelnosti života na Zemi či nalezení léku proti globální pandemii. Bez fungujícího zdravotnictví a zemědělství pak ani nebudete mít možná šanci se k jejich řešení dostat.

V sobotu 28. března jsme jako každý rok děkovali všem učitelům u příležitosti Dne učitelů. Letos jim patří díky dvojnásobně a to za jejich nasazení při novém, distančním stylu výuky, který je minimálně ve svých začátcích ve všem a pro všechny náročnější než běžné vyučování.

Zdravotníkům se taktéž po právu děkuje každý den. Poděkování zemědělcům není tolik slyšet, přitom ho všichni činí nevědomky několikrát denně, a to s každým snědeným soustem.

březen 2020 **+ obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V únorovém čísle se budeme věnovat příběhu, který nám ukáže, jak hospodařit ekologicky a nejlépe ze všech.

12

ANGLIČTINA

V tomto čísle se podíváme na téma opět velmi aktuální téma, neboť hraboš je tu opět s námi a vůbec nedodržuje karanténu..

14

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát doslova virtuálně a to na krásný východ Moravy.

22

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a březnové číslo si proto ochutíme například akcemi žáků školy v Březnici.

7/82

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

editor

petrik.michal@uzei.cz

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

design

Ginger & Fred

20

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den tohoto jara.

30

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

(03)

NA POLÍCH A V LESÍCH SE VYROJILI STUDENTI

Důsledky opatření k zamezení pandemie doléhají na každého z nás. Došlo k zastavení mnoha důležitých činností, včetně výuky ve školách. Karanténa a nutnost návratu do svých domovů také připravily české zemědělství a lesnictví o tisíce pracovníků, a to právě v době začátku vegetačního období. Na situaci bylo proto nutno okamžitě reagovat, neboť práce v oborech závislých na přírodě nejdou odložit. Jako první reagovalo ministerstvo zemědělství spolu s oborovými univerzitami a společně vyzvaly studenty, aby se aktivně zapojili do pomoci celému sektoru. Odezva byla blesková, během několika dní se studenti začali hlásit a nyní jsou již mnohé kapacity kompletně naplněny. V těchto dnech tak již první aktivní studenti vysazují desetitisíce stromků ve státních lesích a další se zapojují například při založení úrody zeleniny, při sklizni chřestu či při takzvaném jarním drátkování na chmelnicích. S další iniciativou zareagoval stejně rychle také Zemědělský svaz ČR, když vytvořil přehlednou online databázi nabídek prací a poptávek zaměstnanců a dobrovolníků. Další stovky dobrovolníků pak pomáhají v rámci neziskových organizací, které se zabývají ochranou přírody a krajiny. I přesto, že se většina činností vykonává ve venkovním prostředí, základním pravidlem pro všechny studenty je vždy práce v malých skupinách a v dostatečných vzdálenostech od sebe. Svoji pomocnou ruku jsme přidali i my a veškeré dobrovolnické i profesionální aktivity zapojených subjektů zveřejňujeme na jednom místě. Celkový přehled je tak dostupný jedním kliknutím na linktr.ee/zemedselskaskola

SNĚHOVÁ SPIŽÍRNA JE SPÍŠE PRÁZDNÁ

Třikrát méně vody než loni touto dobou je ve sněhu, který stále leží na hřebenech českých hor. Nižší jsou i průtoky řek. To vyplývá z čerstvé srovnávací zprávy Českého hydrometeorologického ústavu. Zatímco minulý rok v tuto dobu české hory zadržovaly 0,83 miliardy metrů krychlových sněhu, který pak postupně odtál a zásobil vodou půdu i řeky v nížinách, nyní na hřebenech leží jen 0,26 miliardy kubiků sněhu. Pokud to převeďme na litry, tak minulý rok hory na metru čtverečním držely 10,5 litru vody, letos jen 3,3 litru. Aby Česko na jaře a v létě opět katastrofálně nevyschlo a neřešilo problémy se suchem a nedostatkem vody, potřebovalo by chladné a deštivé jaro i léto.

VÍTE, ŽE...

Ministerstvo zemědělství podporuje zlepšování životních podmínek zvířat jak z evropských, tak z národních zdrojů? V rámci Programu rozvoje venkova je v aktuálním programovém období na roky 2014 až 2020 v rámci opatření „Dobré životní podmínky zvířat“ vyčleněno 133 milionů EUR, tedy zhruba 3,5 miliardy korun. Pro zlepšení životních podmínek zvířat poskytuje ministerstvo mimo finančních podpor také odborné a metodické poradenství. Pro chovatele pořádá semináře a vzdělávací akce, při kterých se snaží do praxe přenášet nejnovější poznatky z chovu zvířat, které mohou dále zlepšovat jejich životní podmínky. Ministerstvo zemědělství také dlouhodobě podporuje tuzemskou produkci masa. U toho z českých chovů má totiž spotřebitel jistotu, že bylo pod dohledem dozorových orgánů ve všech fázích výroby. Chovy pravidelně kontroluje Státní veterinární správa a další kontrolní orgány. Pod

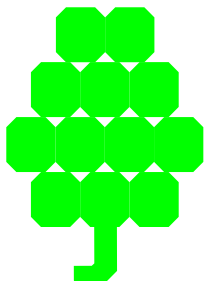

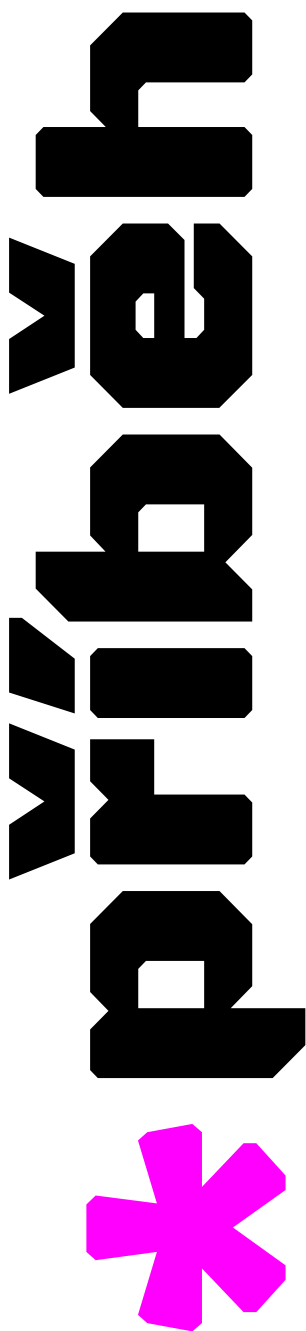
COOLTURA

V muzeu jako doma! Národní zemědělské muzeum připravilo pro veřejnost program online. Pracovníci muzea přichystali projekt, který má po dobu zavření poboček muzea sloužit veřejnosti ke zpestření pobytu doma. V nadcházejících dnech tak zájemci na webu nzm.cz a sociálních sítích Facebook, YouTube, Instagram a Twitter naleznou zajímavý obsah, jako jsou například online výstavy, vědomostní kvízy, originální recepty z kurzů Uvařeno v muzeu, zajímavá výročí, publikace ke stažení zdarma či krátká videa o sbírkových předmětech a expozicích. Muzeum se takto snaží nahradit svou službu veřejnosti, na své si zde přijdou všechny generace – děti a mládež, dospělí i senioři. Na stránkách nzm.cz bude k dispozici řada zajímavých témat a tipů a zábavy. Projekt bude postupně spouštěn od středy 25. března a nese název V muzeu jako doma. „Snažili jsme se rychle reagovat na nastalou situaci a všichni kolegové spojili síly, abychom veřejnosti poskytli co nejvíce podnětných informací. Je to malý příspěvek k tomu, jak zpříjemnit lidem pobyt v domácím prostředí – když nemohou oni na návštěvu k nám, mohou si nás pozvat k sobě domů,“ říká generální ředitel Národního zemědělského muzea Milan Jan Půček. Jako první bude veřejnosti zpřístupněn cyklus fotografií českého zemědělství, který pro muzeum vytvořil Jindřich Štreit a jenž je součástí výstavy Jindřich Štreit a Cykly. Na webových stránkách budou k vidění také další expozice muzea. Sledujte už nyní www.nzm.cz

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Zajímavé [www](http://www.nzm.cz) stránky je rubrika, ve které se každý měsíc dozvíte o tom nejzajímavějším ze světa internetu, samozřejmě z pohledu nás zemědělců. Jenže s ohledem na to, že jste teď většinou na internetu strávili už příliš mnoho času, je možná na řadě porozhlédnout se po něčem, co vás zklidní, přivede na jiné myšlenky, naučí něčemu novému a hlavně pomůže vašemu soustředění a představitosti. To něco se jmenuje kniha. Jakákoliv kniha je dobrou alternativou k zírání do displeje, je-li to navíc kniha vynikající, tak na její čtení budete vzpomínat v dobrém do konce života, což se o promarněných dnech na mobilu určitě říci nedá. Díky naší spolupráci s Knihovnou Antonína Švehly bychom pro vás dokázali připravit nekonečný seznam knih, které by se mohli stát vašimi společníky. Knihovna má totiž přes milion publikací! Pro začátek si však vystačíme s jednou. Peter Wohlleben, lesník a oblíbený autor bestsellerů o lese, hospodaří ve svém revíru již léta dle ekologických zásad. V knize Můj první les vysvětluje svůj systém šetrného lesního hospodářství a napomáhá tomu, abyste svému vlastnímu lesu hlouběji porozuměli. Koupě lesa, hospodaření v souladu s principy trvalé udržitelnosti, výběr stromů, tradiční lesnické práce, rozhodnutí o těžbě stromů, prodej dřeva i příprava palivového dříví: To vše zde najdete pěkně pohromadě a vysvětleno krok za krokem. A protože je knihovna zavřená, připravili jsme pro vás soutěž hned o několik těchto výtisků! Sledujte náš [instagram.com/zemadelaskola](https://www.instagram.com/zemadelaskola)

FARMÁŘI ROKU Z BEZDĚKOVSKÉHO MLÝNA

TEXT | FOTO KATEŘINA KOTĚROVÁ PRO [LOVÍME.BIO](https://lovime.bio)

Svaz PRO-BIO každoročně vybírá Nejlepšího sedláka roku a stejně tak Nadační fond Richarda Bartáka uděluje ocenění nejlepší ekologické farmě Bartákův hrnec. Minulý rok se tato ocenění poprvé spojila v jedno a na slavnostním vyhlášení v červnu byl jako nejlepší ekofarma roku oceněn ekostatek zaměřený na chov masného skotu Bezděkovský mlýn. Ocenění se předávala přímo v Bezděkovském mlýně, který se nachází v nádherné a téměř nedotčené přírodě nedaleko Jihlavy.

„Manželé Řezníčkovi chovají masný skot a ovce a pěstují obilí nebo brambory v režimu ekologického zemědělství. Jejich zvířata se pasou skoro celý rok venku a doporučuji všem zájemcům o ekologické zemědělství a milovníkům biohovězího statek navštívit. Určitě si s sebou odnesou skvělé zážitky i leccos dalšího,“ uvádí manažerka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců Kateřina Urbánková.

961
5547

961
625547

*PŘÍBĚH

Na zemědělské usedlosti, jejíž historie sahá až do 16. století, hospodaří Řezníčkovi už dvacet let. Rodina patří k potomkům zdejšího mlynářského rodu Bezděkovských, který tu po mnoho generací obhospodařoval okolní pozemky. Na tuto tradici navázali po revoluci rodiče současné majitelky paní Řezníčkové. V současné době Řezníčkovi ekologicky hospodaří na 226 hektarech, z čehož 150 hektarů tvoří orná půda a 76 hektarů trvalé travní porosty.

U příležitosti předání jsme se paní Řezníčková zeptali na několik otázek.

Jaké byly vaše začátky?

Na podzim roku 1992 se podařilo mým rodičům, na přání mé babičky, vyřídít restituce a začali hospodařit na 36 hektarech orné půdy v konvenci. Maminka do té doby pracovala jako prodavačka, její zaměstnavatel ale nechtěl, aby

se zároveň věnovala zemědělství, a propustil ji. Maminka tedy zůstala doma a starala se o hospodářství, zatímco tatínek si jako soukromý autodopravce chodil po práci na pole odpočinout, jak říkával.

To zní jako rodinná idyla...

Bohužel tatínek v roce 1999 zemřel a maminka s námi třemi dcerami zůstala na všechno sama. Já jsem byla nejstarší, bylo mi dvacet a chodila jsem v té době se svým budoucím manželem. Seznámili jsme se ve škole, **oba máme vystudovanou střední zemědělkou.** Když tatínek zemřel, manžel byl zrovna na vojně, ale podařilo se mu vyřídít si předčasné ukončení základní vojenské služby. Díky tomu byl na žně doma a pomohl se sklízni. Převzal taky po tatínkovi autodopravu a postupem času začal přemýšlet i o živočišné výrobě. Chtěl mít kravky, ale kamarád Pepa Sklenář z Biofarmy Sasov mu

poradil, ať začne s ovce a pak se dá na velká zvířata. Mamince tedy přibýlo 28 masných ovcí. A tím to všechno začalo.

Za jak dlouho jste si pak pořídili první krávy?

V roce 2008 už manžel hospodařil na svých deseti hektarech, postupně jsme přikoupili další zemědělskou půdu a v roce 2010 jsme si díky dotacím pro začínající zemědělce koupili sedm masných jalovic plemene Aberdeen angus a staršího plemenného býka. V té době jsme také všichni přešli do ekologie. Maminka pak v roce 2012 požádala o předčasné ukončení zemědělské činnosti a předala mi svoje pozemky. V roce 2013 jsme získali dalších 110 hektarů, autodoprava tím skončila a začali jsme se věnovat pouze zemědělství.

Proč jste se rozhodli hospodařit ekologicky?

Manžel často debatoval s Pepou Sklenářem o ekologickém zemědělství. Děti s ním rády jezdily traktorem, ale on je do traktoru nechtěl brát, když dělal chemické postřiky, a ony se na něj zlobily. Tak jsme se rozhodli, že kvůli dětem a přírodě přejdeme do ekologie.

Kromě toho, že rády jezdí traktorem, zajímají se vaše děti o dění na statku, nebo mají jiné záliby? Myslíte, že po vás jednou hospodářství převezmou?

Děti máme čtyři - dcerám je sedmnáct a sedm, synům patnáct a devět let. Kdo po nás jednou převezme naše hospodaření, to se teprve uvidí. Každopádně starší děti se o hospodaření zajímají a baví je to, dokonce vodí našim

*PŘÍBĚH

kamarádům zemědělcům na výstavách zvířata. Veroniku zajímá spíš chov zvířat, Zdendu traktory a polní práce. Oba si tak sami vybrali obor, který jim je blízký. **Verča je na střední zemědělské škole a Zdenda v září půjde na opraváře zemědělských strojů.** Necháme se překvapit, co si vyberou ti dva mladší. Taky se točí kolem zvířat a rádi se nechají povozit traktorem. Nejmladší Markétka s oblibou poučuje kamarádky o tom, jak se rodí telátka, a s Pétou domlouvají ve škole spolužákům exkurze k nám.

Zvířat chováte opravdu hodně (kromě krav a ovcí chovají Řezníčkovi ještě koně a drůbež; pozn. aut.), jde při tom množství mít nějaké oblíbené, nebo už to nerozlišujete?

Máme rádi všechna naše zvířata, i když nás někdy dokážou pěkně pozlobit. Verči

nejoblíbenější je kravka Mazlena, na kterou si můžete i sednout. Je moc hodná, ale když se chtěla povozit moje sestra, tak se Mazlena rozešla, sestra se neudržela a padla přímo do kravince. Takže pozor, jízda na krávě není pro každého!

Co vás na farmaření nejvíc baví?

Když jsem připravovala naše webové stránky, hledala jsem něco, co nás vystihuje. Nakonec jsem našla krásný citát od Josefa Škvo-reckého: „Největší štěstí, jaké může člověka potkat, je, když je mu dopřáno dělat práci, která ho baví a o níž je přesvědčen, že je užitečná.“ Prodáváme vyzrálé vakuované hovězí v biokvalitě, a tak nám sílu a radost dodávají především spokojení zákazníci: když pochválí naše maso, přijedou i příště nebo dávají kontakt na nás širší rodině a známým.

Co naopak vnímáte jako nejtěžší?

Nejtěžší je vysvětlovat našim malým dětem, že nemůžeme jezdit na dovolené, jak by si přály, jak to vidí a slyší od svých kamarádů. Rodinné výlety podnikáme díky registrované přepravě zvířat. Tak se občas podíváme, jak kde kdo hospodaří, zajímají nás zkušenosti jiných zemědělců.

Za svou práci jste letos získali ocenění Nejlepší sedlák roku. Co to pro vás znamená?

Samozřejmě nás to moc těší, jen mě trochu mrzí, že se toho nedožil tatínek a taky moje babička. Prožila tady ve mlýně spoustu nelehkých let, ovdověla ve 41 letech a mlýn udržela. Byla to ona, kdo donutil rodiče, aby vzali zpátky pole a začali zase hospodařit. Měla z toho obrovskou radost a těšilo ji, když jí říkali mlynářka. Zemřela ve věku 93 let. Ocenění nás tak trochu donutilo mlýn po 55 letech vyklidit a otevřít ho k nahlédnutí veřejnosti. Měla jsem pocit, že to těm našim mlynářům dlužíme. Ukázat, co dokázali a čemu se celé generace věnovali.

Co dodat? Přijďte se podívat!

Bezděkovský mlýn, Rohozná 36 (17 kilometrů od Jihlavy), www.bezdekovskymlyn.cz

Lovíme.bio je značkou organizace PRO-BIO LIGA pobočný spolek, která je dlouhodobě zaměřena na osvětu a propagaci systému ekologického zemědělství a biopotravin mezi spotřebitelskou veřejností. Zajímavosti, novinky a informace ze světa ekologického zemědělství, bio a místních potravin zprostředkovává Liga na webu [Lovíme.bio](http://Lovime.bio).

LOVIME.BIO

VOLE AND MOLE IN THE FIELD

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

HRABOŠ A KRTEK NA POLI

AJ: While in the Czech language the words vole and mole can be distinguished very easily, the meaning of the two in English is very hard to distinguish (see translations below).

The mole is an insectivorous mammal living mainly in the ground, with broad and strong shovel-shaped forelimbs, and almost blind, forming “mole hills” which are almost useful due to aerating and turning the soil, the vole sometimes called “a field mouse is a rodent and it is a real pest in the fields. This year the vole has become a real problem in crop farming. Field vole populations are extremely cyclic, reaching a peak every four to six years. During the periods when the vole populations increase in numbers, they damage the crops like lucerne, potatoes, or sugar beet and grain, and other crops. The best time to look for vole activity is before the crop is planted. The farmer can discover the vole activity in grassy borders around the crop much more easily than if the voles become established in the crop. Once the pest is established in the crop the populations are very difficult to control.

Voles are easily distinguished from other small field rodents by their short tails and by their short hairy ears which hardly project above the fur. Adult voles average about 15 cm in length and they are robust bodied with long, soft, rough-appearing pelage. The colour may vary seasonally, but normally the upper parts are almost black with darkish grey underparts. Voles are very short-lived animals. Their maximum life span has been estimated as being from 10 to 16 months but probably few individuals ever attain such age. Voles do not hibernate. They forage at any time during the day or night. Voles are primarily territorial, occupying a home range of a few square meters. The young adults at the age of two to three weeks will normally seek new territorial domains, providing there is suitable food and cover. Vole infestations in good habitat, like lucerne, sugar beets or grain will normally begin as small isolated colonies on grassy border adjacent to the crop. As the vole

population increases in number, the young adults will move into the crop.

The runways of voles are mainly on the surface of the ground under grass or other sheltering litter. The runs are often quite extensive with many branches. They may lead to shallow burrows with nests of dead grass. Voles will build up over a period of time on non-cultivated land around the crops and then they move into these crops where a continued source of food and cover are abundant.

Voles feed on the plant stems, leaves and underground roots which often kills the plants leaving large patches of dead vegetation. In sugar beets and potatoes the extensive runways are difficult to observe because they are covered by a dense canopy of leaves. Cereal grains of barely, oats, and wheat are often seriously damaged. Voles will feed on the young seedlings as well as the mature grain heads. Snap-trapping enables to detect or confirm the presence of voles in crops or adjacent grassy areas. The traps are set at locations which would increase the likelihood of success, and they are serviced and reset daily for two or three days. The number of voles caught per 100 trap nights will serve as a population index at the time of trapping. Normally a 5% to 10% vole catch per 100 trap nights warrants control of the vole population.

Vole control is either by cultural practice, i.e. deep ploughing and proper weed control on grass borders adjacent to crops, or with poison baits. Natural predators, such as foxes, badgers, weasels, owls and gulls feed on voles but they play little role in regulating vole populations.

Toxic baits are very effective in reducing vole infestations in crops, but they are dangerous to other field animals and birds who will feed on them. Endangered are hares, rabbits, pheasants, partridges, and other field animals which are not intended to be thus controlled. Broadcasting the toxic baits by hand, by air or mechanical spreading should therefore be avoided. A new Swiss machine is now used to make a

groove in the soil surface into which the toxic bait is placed and the following roller covers the bait.

The damage caused by voles to Czech farmers has reached CZK 1.8 bn, according to the Czech Agricultural Union. Due to the current very mild winter the number of this field pest has not diminished and the calamity is likely to continue even this year.

CZ: Zatímco v češtině slova hraboš a krtek lze rozlišit velmi snadno, význam těchto dvou (slov) v angličtině lze odlišit velmi obtížně (viz překlad níže).

Krtek je hmyzožravý savce, žijící převážně v zemi, se širokými a silnými lopatovými předními končetinami, téměř slepý, vytvářející „krtiny“, které jsou téměř užitečné kvůli provzdušování a obracení půdy, hraboš, někdy nazývaný polní myš je hlodavec a je to skutečný škůdce v polích. Letos se hraboš stal skutečným problémem v pěstování plodin.

Populace polních hrabošů jsou mimořádně cyklické, dosahující vrcholu každé 4 až 6 let. Během období, kdy se populace hrabošů zvyšují, poškozují plodiny jako vojtěšku, brambory, nebo cukrovku a obiloviny a jiné plodiny. Nejlepší doba, kdy vyhledávat hraboší aktivitu, je před výsevem nebo sázením plodin. Farmář může zjistit činnost hrabošů v travnatém okolí kolem plodin mnohem snadněji, než když se hraboši usadí v porostu. Jakmile se škůdce usadí v plodině, jeho populace se velmi obtížně reguluje. Hraboši se snadno odlišují od jiných malých polních hlodavců podle svých krátkých ocasů a podle jejich krátkých chlupatých uší, která sotva vyčnívají nad kožesinu. Dospělí hraboši mají asi 15 cm na délku a mají silné tělo s dlouhou, měkkou, hrubě vypadající srstí. Barva se může lišit podle období, ale normálně horní části jsou téměř černé s černošedým spodkem.

Hraboši žijí velmi krátce. Jejich maximální doba života se odhaduje od 10 do 16 měsíců, ale pravděpodobně jen málo jedinců někdy dosáhne takového věku. Hraboši nepřežívají. Žerou kdykoli během dne i noci. Hraboši jsou převážně teritoriální, osídlují plochu v rozsahu několika čtverečních metrů. Mláďata ve věku od dvou do tří týdnů si běžně hledají nová teritoria, pokud je tam vhodná potrava a úkryt.

Zamoření hrabošem ve vhodném prostředí, jako je vojtěška, cukrovka nebo obilí normálně začíná jako malé, izolované kolonie na travnatých mezích, přilehlých k plodině. Jak se zvyšují počty populace, mladí dospělci se přemísťují do plodiny.

Výběhy hrabošů jsou většinou na povrchu pod trávou nebo jiným krytem. Výběhy jsou často dost velké s mnoha větveními. Mohou vést k mělkým doupatům s hnízdy

odumřelé trávy. Hraboši budují (chodby) po určitou dobu na neobdělávané půdě kolem plodiny a poté se přesunou do porostu, kde mají trvalý zdroj hojné potravy a úkryt. Hraboši se živí rostlinnými stonky, listy a podzemními kořeny, což často zničí rostliny a ponechává plochy mrtvé vegetace. V cukrovce a bramborách jsou rozsáhlé chodby obtížné ke sledování, protože jsou zakryty hustou klenbou listů. Obiloviny, jako ječmen, oves a pšenice jsou často vážně poškozeny. Hraboši se živí mladými semenáčky stejně jako zralými obilnými klasy.

Lapání do pastí umožňuje zjistit nebo potvrdit přítomnost hrabošů v plodinách nebo v přilehlých travnatých plochách. Pasti se kladou v místech, která zvyšují možnost úspěchu a jsou kontrolovány a obnovovány denně po dva až tři dny. Počet hrabošů, chycených do 100 pastí za noc slouží jako populační index v době odchytu. Obvykle 5% až 10% odchytů na 100 pastí za noc odpovídá zásah proti populaci hrabošů.

Regulace hrabošů je buď kulturní cestou, tj. hluboká orba a náležitý boj s plevely na travnatých okrajích, přilehlých k plodinám, nebo pomocí jedovatých nástrah. Přírodní predátoři, jako lišky, jezevci, lasice, sovy a rackové se krmí hraboši, ale hrají jen malou roli v regulaci hraboších populací.

Toxické návnady jsou velmi účinné při redukování zamoření v plodinách, ale jsou nebezpečné pro jiná polní zvířata a ptáky, kteří je požírají. Ohroženi jsou zajáci, králíci, bažanti, koroptve a jiná polní zvířata, která nejsou určena k takovému hubení. Ruční rozhazování jedovatých návnad, letecké nebo mechanické rozprašování je proto třeba neprovádět. Nyní se používá nový švýcarský stroj k vytváření rýh v půdním povrchu, do kterých se ukládá návnada a následující válec návnadu zakryje.

Škoda, způsobená hraboši českým farmářům dosáhla 1.8 miliardy Kč, uvedl Zemědělský svaz ČR. Vzhledem k současné velmi mírné zimě počty tohoto polního škůdce se nezmenšily a kalamita bude pravděpodobně pokračovat i letos.

VÝCHODNĚ VIRTUÁLNĚ

TEXT PETRA PSOTKOVÁ, TZ CCRVM, MP | FOTO ARCHIV

cesto

váni

R

ubrika cestování samozřejmě v kontextu aktuálních omezení volného pobytu nedává na první pohled mnoho smyslu a dokonce jsme zvažovali, zda ji dočasně nezrušit. Na druhou stranu je jasné, že domácí karanténa nezakazuje poznávat zajímavá místa naší planety alespoň slovem a obrazem. Nejistý vývoj ve světě i u nás, uzavřené hranice, to vše znamená ve vztahu k přírodním a kulturním výletům jedině. Osvěžíme si pořekadlo „Čechy krásné, Čechy mé“ a dobře uděláme. A protože Česko je i Morava, tak se v tomto čísle podíváme, alespoň virtuálně, právě tam. A to hned na dvě místa - Záhlinické rybníky nedaleko Kroměříže a na Hornolidečsko do podhůří Vizovických vrchů.

Vodní plochy obrostlé rákosím, lehký mlžný závoj nad hladinou, probouzející se příroda, vodní

ptáci - to je uklidňující atmosféra, kterou zažijete v přírodním parku **Záhlinické rybníky**.

Záhlinice jsou malá nenápadná obec, která je dnes součástí města Hulína. V 19. století byly Záhlinice plné novátorství, například zde v roce 1857 došlo k prvním zcelení polních pozemků na Moravě. Vesnice měla parní mlátičku, žací stroj, vlastní cihelnu, byl zde postaven pivovar a sladovna. Dokonce odtud pochází kámen uložený v základech pražského Národního divadla. Má pořadové číslo 12 a nese nápis "Záhlinice na Moravě, vlasti Tobě ku oslavě". Na rozdíl od základních kamenů přivezených ze symbolických míst, tento kámen je spojen s výraznou osobností bývalého dlouholetého starosty Záhlinic, a také poslance Říšské rady Františka Skopalíka. Odkaz tohoto vlastence uchovává Muzeum Františka Skopalíka v centru obce.

Na dnešní výlet se vydáme do krajiny kolem Záhlinic, která je charakteristická lukami, poli,

lužními lesy a soustavou rybníků. Tato krajina je základem pro jedinečnou a celoevropsky uznávanou soustavu přírodního parku Záhlinické rybníky. Hnízdí zde řada vodních a tažných ptáků. Ornitologové zde napočítali neuvěřitelných 270 druhů. Při trošce štěstí je uvidíte, třeba to bude kormorán velký, volavka popelavá, volavka bílá či lžičák pestří a řada dalších.

Záhlinické rybníky mají celkovou rozlohu skoro 250 hektarů, jsou napájeny především říčkami Rusavou a Mojenou. Jejich historie sahá do 14. století. Později, ve století šestnáctém, je rozšířil olomoucký biskup Jan Skála z Doubravky. Jan Skála byl vzdělaným mužem, pro rybníkaření měl talent a je autorem vůbec první učebnice rybníkářství v českých zemích. Rybníky v Záhlinicích byly v 18. století vysušeny a přeměněny na pastviny, ale v druhé polovině minulého, tedy dvacátého století,

byly znovu obnoveny.

Na rybníky po překročení říčky Rusavy navazuje luční les zvaný „Zámeček“, přes který prochází naučná stezka stejného jména. Čtyři km dlouhá trasa naučné stezky má 13 zastavení s informačními tabulemi a končí na okraji lesa v Kroměříži v lokalitě Dolní Zahrady.

Trasování výletu je poměrně jednoduché: Do Záhlinic se dostanete snadno vlakem, leží na trati z Přerova do Břeclavi. Od železniční zastávky projdete západním směrem obcí k rybníkům. Mezi rybníky vede zpevněná silnička, trasa není značená, ale je celkem jednoznačná, jen je potřebné Doubravický rybník obcházet zleva. Za Doubravickým rybníkem překročíte po lávce říčku Rusavu, a již máte v nohou první 3 km cesty. Kdo chce pokračovat dál, vejde do lužního lesa na naučnou stezku Zámeček. Její délka je 4 km. Od konce

lužního lesa (a naučné stezky) je to na nádraží v Kroměříži ještě zhruba 1,5 km. Celkem ujdete ze Záhlinic do Kroměříže kolem 9 km po zcela rovinatém terénu. Celá trasa je vedena po zpevněných komunikacích, takže je možné ji absolvovat s dětským kočárkem.

Šafrán bělokvětý je přísně chráněná rostlina, která se vyskytuje na katastrech osmi obcí v České republice. Jednou z nich je obec **Lačnov ležící na Hornolidečsku**. Jak se sem šafrány, které zde nejsou původním druhem, dostaly, je předmětem různých úvah. Pravděpodobné je to, že se šafrán vysemenil ze sena, které s sebou přivezli francouzští vojáci během napoleonských tažení.

Šafrán bělokvětý v Lačnově vykvétá hned v několika lokalitách, ta neznámější leží nedaleko centra obce, pár desítek metrů za areálem místní školy. Motoristy potěší, že zde zpravidla najdou

místo k parkování.

Pro úspěšnost výpravy za zážitkem spojeným s koberci fialově kvetoucích rostlin jsou důležité dvě věci – správné načasování a doplnění prohlídky šafránů turistickým výšlapem.

Načasování je relativně snadné. Na webových stránkách www.lacnov.eu jsou uváděny aktuální informace o tom, zda šafrány již kvetou. Lokalitu s kvetoucími šafrány najdete také snadno, obcí k ní vedou směrové šípky.

Doplnit výlet do Lačnova atraktivní turistickou trasou také není složité. Přímě se nabízí výšlap k zajímavým Lačnovským skalám. Vede k nim žlutě značená turistická stezka, na kterou narazíte na severním (horním) konci Lačnova. Skály jsou roztroušeny ve třech skupinách, z nich největší jsou Horní skály. Jsou zajímavé množstvím dutin a členitostí povrchu. Z centra Lačnova je to ke skalám necelých 6 km.

ZEMĚDĚLSTVÍ = POTRAVINY

#POMOCZEMĚ

**ZAPOJ SE DO POMOCI
ZEMĚDĚLCŮM A LESNÍKŮM**

**KDE JE
POTŘEBA
POMOCI?**

**STÁLE AKTUALIZOVANÝ SEZNAM
NAJDETE NA
INSTAGRAM.COM/ZEMEDELSKASKOLA**

DĚKUJEME ZA SDÍLENÍ

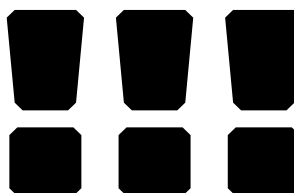
NEBO ON e N e N e N

TEXT REDAKCE

DŮLEŽITÁ AKTUALIZACE KALENDÁŘE NA MĚSÍC DUBEN

Na základě nařízení ministerstva zdravotnictví se zakazují s účinností ode dne 10. března 2020 od 18:00 hod. divadelní, hudební, filmová a další umělecká představení, sportovní, kulturní, náboženské, spolkové, taneční, tradiční a jim podobné akce a jiná shromáždění, výstavy, slavnosti, poutě, ochutnávky, trhy a veletrhy, a to jak veřejné, tak soukromé, s účastí přesahující ve stejný čas 100 osob, a to do odvolání tohoto mimořádného opatření.

Celá ČR

Příští číslo vychází 16.4.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR |
Ing. Petr Hienl, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav
pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha |
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo
zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

aktivity

DEGUSTACE MLÉČNÝCH VÝROBKŮ NA VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

TEXT A FOTO DAVID VRBSKÝ, 3. AS, VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

Učit se, nebo si dát něco k jídlu?

Nad touthle otázkou by neváhal student ani učitel, a proto se žáci 3. ročníku rozhodli uzavřít oboustranně výhodnou dohodu týkající se výuky o obsahu a složení kravského mléka. Vyučování spočívalo v tom, že si žáci přinesli různé mléčné výrobky s rozdílným obsahem tuku a potom se naslepo ochutnávalo a hádalo, o jaký obsah tuku se jedná. Testovalo se mléko, sýry, smetana, máslo, šlehačka, ale také koláč nebo palačinky. Ovšem k zajištění toho pravého degustačního požitku nám také paní učitelka zašla ráno do kravína pro čerstvé kravské mléko.

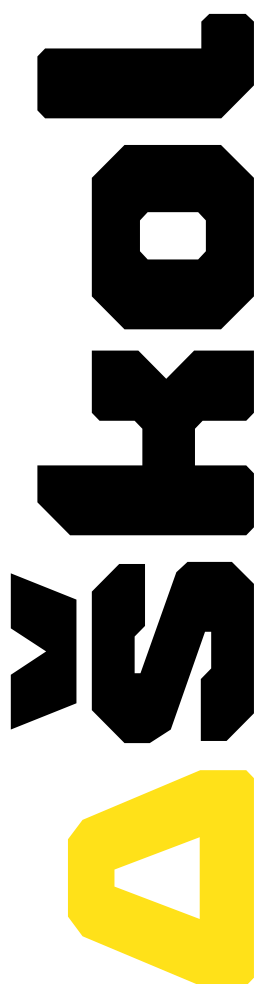
Každý žák si dělal poznámky o svých dojmech a chutích z výrobku, které se potom srovnaly s poznatky ostatních. Aby ale hodina neztrácela na výukové hodnotě, dívali jsme se přitom na videa s Romanem Vaňkem, který navštěvoval různé firmy produkující mléčné výrobky a obohacoval nás o všemožné informace.

Na závěr už jen třeba dodat, že se všichni účastníci akce vrátili druhý den do školy bez jakýchkoli střevních potíží.

EXPERTI NA KYBERNETICKOU BEZPEČNOST JSOU Z BENEŠOVSKÉ ZEMĚDĚLKY

TEXT A FOTO ING. JITKA BERÁNKOVÁ, VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA, BENEŠOV

Ke konci loňského roku se studenti Vyšší odborné a Střední zemědělské školy v Benešově zúčastnili dvou soutěží zaměřených na znalosti v oblasti kybernetické bezpečnosti a uspěli.

V soutěži „Kraje pro bezpečný internet“ se studenti proboujvali na nejvyšší stupínek vítězů a odnesli si ocenění za 1. místo v rámci Středočeského kraje. Celorepublikově se do soutěže zapojilo více než třicet tisíc studentů a prověřilo si pomocí on-line kvízu své praktické znalosti. Škola díky tomu získala finanční prostředky, které použije k rozšíření softwarového či hardwarového vybavení souvisejícího se zajištěním bezpečnosti žáků při jejich práci.

Titul „nejaktivnější škola Středočeského kraje“ si škola odnesla ze soutěže kybernetické bezpečnosti (www.kybersoutez.cz). Soutěž již čtvrtým rokem pořádá pro studenty středních škol v České republice pracovní skupina kybernetické bezpečnosti AFCEA (Armed Forces Communication & Electronics Association) a její partneři jako jednu z aktivit Evropského měsíce kybernetické bezpečnosti v České republice.

Nezbývá než popřát studentům VOŠ a SZeŠ Benešov hodně podobných úspěchů.

Δ AKTIVITY ŠKOL

REPREZENTANTI BENEŠOVSKÉ ŠKOLY OCENĚNI NA GALAVEČERU ČESKÉ JEZDECKÉ FEDERACE

TEXT A FOTO ING. JITKA BERÁNKOVÁ, VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA, BENEŠOV

Na slavnostním galavečeru České jezdecké federace, který se vždy koná začátkem nového roku, jsou tradičně vyhlašováni nejlepší jezdci a koně za uplynulý rok. Benešovská zemědělkyně letos očekávala tento večer s velkým napětím, protože měla hned dvě želízka v ohni - učitele jezdeckví Pavla Březinu a klisnu Cona Ciu. Očekávání se proměnilo ve velikou radost při vyhlašování kategorií „kůň roku 2019“ a „jezdec roku 2019 - všestrannost“, kde PAVEL BŘEZINA (mimochodem současný úřadující mistr republiky ve všestrannosti) byl oceněn také Českou jezdeckou federací za rok 2019 a získal třetí příčku v kategorii JEZDEC - VŠESTRANOST a klisna CONA CIA si odnesla bronzovou medaili v kategorii KŮŇ ROKU 2019.

Jedná se obrovský úspěch, protože Cona Cia byla jediným zástupcem na příčkách vítězů, který byl narozen a odchován v České republice a to navíc ve školních stájích. Je pokračovatelkou početné koňské rodiny, která se již po několik generací velkou měrou podílí na praktickém vzdělávání studentů této školy a její úspěch bezesporu dokazuje vysokou kvalitu chovu a výcviku koní na této škole. Navíc studenti VOŠ a SZeŠ Benešov mají jedinečnou příležitost sledovat přípravu koně na vrcholové závody národní i mezinárodní úrovně. Naděje škola vkládá i do dvou bratrů Cona Cii, kteří by mohli pokračovat v její úspěšné sportovní kariéře.

Za úspěchem klisny Cona Cii se samozřejmě skrývá mnoho úsilí a práce jejich ošetřovatelů a trenérů ze školních stájích v Pomněnicích. Svých vynikajících výsledků dosáhla zejména díky učiteli jezdeckví Pavlu Březinovi, rodákovi z Bystřice u Benešova, který rozpoznal její talent a vypořádal se s její rozporuplnou povahou. Jezdec a jezdecký instruktor Pavel Březina svou sportovní kariéru ve všestrannosti zahájil již před osmnácti lety na valachovi Elánovi a s klisnou Cona Cia ve své úspěšné sportovní dráze pokračuje.

Na benešovské zemědělkyni mají tedy studenti ojedinělou možnost učit se od mistra republiky a zároveň pracovat se špičkovými sportovními koňmi, a to jistě činí místní školu výjimečnou ve svém oboru.

Δ AKTIVITY ŠKOL

NEJLEPŠÍ ABSOLVENTSKÉ PRÁCE NA VOŠ ČESKÉ ZAHRADNICKÉ AKADEMIE MĚLNÍK

TEXT LADISLAV PYTLOUN, ČESKÁ ZAHRADNICKÁ AKADEMIE MĚLNÍK

Vyšší odborná škola České zahradnické akademie Mělník se vzdělávacím programem Zahradní a krajinná tvorba bezmála pětadvacet let vzdělává vysoce teoreticky a prakticky fundované odborníky z oblasti navrhování, správy a údržby zeleně, sadovnictví a krajinářství. Třileté denní a čtyřleté dálkové studium je zakončené absolutoriem, v rámci nějž vedle zkoušky ze tří hlavních odborných předmětů a z cizího jazyka všichni studenti obhajují i svou závěrečnou absolventskou práci. Tu zpracovávají v průběhu posledního ročníku studia.

Již více než deset let je vždy několika studentům udělována cena ředitelky školy za nejlepší absolventskou práci obhájenou v daném kalendářním roce. Všechny obhájené práce jsou při absolutoriu posuzovány

zkušební komisí, která navrhuje nominace těch prací, jež svou kvalitou výrazněji vybočují z běžného očekávaného standardu. Poté tyto práce v několika kategoriích (technická, architektonická, projekční, dendrologická, krajinářská, ostatní) posoudí tříčlenná odborná komise, která pak dané texty navrhne ředitelce školy na udělení ceny. Laureáti ceny ředitelky školy jsou poté pozváni na slavnost, při níž obdrží nejen symbolické věcné dary, ale je jim nabídnuto publikovat teze absolventské práce v odborném zahradnickém časopise Zahrada-Park-Krajina, což škola těmto bývalým studentům zprostředkuje. Zároveň během slavnostního vyhlášení prezentují své práce před publikem složeným z pedagogů, žáků a studentů i ze zájemců z řad široké veřejnosti.

Ve středu 12. února 2020 se uskutečnilo vyhlášení cen ředitelky školy za nejlepší absolventské práce, které obhájili studenti vyšší odborné školy v loňském roce. Z devíti nominovaných prací vybrala komise čtyři absolventské práce, jejichž autoři se stali laureáty ceny ředitelky školy za rok 2019.

Všichni čtyři držitelé se zúčastnili slavnostního shromáždění v aule ČZA Mělník, kde si za velkého zájmu návštěvníků ceny převzali a následně pak jednotlivě seznámili ve zhruba patnáctiminutových prezentacích účastníky setkání se svými podnětnými texty. Jitka Barborková hovořila o studiovém návrhu úprav kolem kulturního domu v Žatci, Ing. arch. Karolína Röschl přiblížila tvůrčí práci architekta při proměnách funkcí městské ulice v pražském Braníku, David Sivák poukázal na složitý proces výsadby velmi velkých dřevin v podmínkách českých i zahraničních arboristů a Vladimíra

Králová pohovořila o detekci chorob a škůdců na dřevinách v lázeňském parku Vráž u Písku.

Všichni čtyři laureáti zpracovávali své závěrečné práce s velkým zaujetím k tématu, se zodpovědností i s výrazným přispěním své dosavadní zkušenosti i odborné erudice. Navíc se nebáli vstoupit na méně zmapované oblasti oboru a na základě pečlivého využití literatury a vlastních odborných poznatků některé teze posunuli o kvalitativní krok kupředu. Nešlo přitom pouze o účelově volená témata závěrečných prací, která by skončila zapomenutá v archivu školy, ale o práce, jež mají svou další využitelnost. Mohou rozšířit dosavadní poznání zahradnických specialistů o danou problematiku, poslouží jako podklad pro architektonický návrh lokality, anebo jsou využity jako zdroj informací pro péči o sledované území.

Všechny prezentace oceněných absolventů VOŠ byly odměněny zaslouženým potleskem zaplněné školní auly.

Seznam oceněných autorů a jejich absolventských prací:

kategorie projekční:

Jitka Barborková: Obnova veřejného prostranství na příkladu města Žatce

Ing. arch. Karolína Röschl: Obytná ulice - prostor pro všechny

kategorie technická:

David Sivák: Specifika výsadby velmi velkých dřevin

kategorie ostatní:

Vladimíra Králová: Ochrana rostlin ve vybraném zámeckém parku

Nejlepší Evropský strom

EVROPSKÝM STROMEM ROKU 2020 JE CHUDOBÍNSKÁ BOROVICE

TEXT ALENA KRAJÍČKOVÁ | FOTO ARCHIV

Poprvé v desetileté historii ankety Evropský strom roku mívá prestižní titul do České republiky! Seznamte se - Chudobínská borovice roste v Kraji Vysočina na skalnatém výběžku levého břehu Vírské přehrady. Své jméno nese po zatopené obci Chudobín, která byla obětována ve prospěch výstavby vodní nádrže.

Evropský strom roku (European Tree of the Year) je mezinárodní kampaň, která probíhá od roku 2011. Cílem ankety je volba nejkrásnějšího stromu v Evropě, ke kterému mají lidé z okolí osobitý vztah. Internetové hlasování o Evropský strom roku probíhá po celý měsíc únor a každoročně ho pořádá organizace Environmental Partnership Association (EPA), což je konsorcium šesti evropských nadací. Toto uskupení tvoří nadace z Bulharska, České republiky, Maďarska, Polska,

Rumunska a Slovenska, které propagují projekty zaměřené na ochranu životního prostředí a aktivizaci místních komunit. Během více než 20 let své existence EPA podpořila projekty nadačními příspěvky o celkové částce přes 10 milionů EUR. V České republice je soutěž vyhlašovaná Nadací Partnerství, která je členem EPA. A jak vše začalo? Když v roce 2000 brněnští ochránci přírody organizovali první ročník malé ankety o nejsympatičtější strom, asi málokdo z nich si dokázal představit, že o dvě dekády později budou jejich myšlenku šířit statisíce lidí po celé Evropě. Nápad oslavy stromů s nejzajímavějšími příběhy opustil hranice České republiky právě před deseti lety. Do hledání Evropského stromu roku se od té doby zapojilo přes 3,3 milionu lidí od Irska až po Ruskou federaci. Národními soutěžemi, včetně té nejstarší české, od té doby prošlo na 1100 stromů a komunit kolem nich.

První evropské hlasování se tedy uskutečnilo v roce 2011, od té doby se počet zapojených zemí navýšil z počátečních 5 na 16. Anketa se nově rozbíhá také mimo evropský kontinent - vykoučila přes oceán do Kanady

nebo Austrálie - ale Evropský strom roku zůstává s šestnáctkou soutěžících největší a nejviditelnější oslavou významu stromů a příběhů kolem nich.

Pravidla jsou jasná. Většina zúčastněných evropských zemí pořádá celostátní anketu a vítězný strom pak přihlásí do evropského klání. Navrhnout svého kandidáta do ankety Strom roku může v Česku kdokoli. Hlavním kritériem úspěchu je příběh stromu a jeho spojení s místními lidmi. Z došlých přihlášek odborná porota vybírá celkem dvanáct finálových stromů, které zástupci Nadace Partnerství osobně navštěvují. O konečném vítězi se rozhodne pomocí online hlasování. Strom, který získá nejvíc hlasů, reprezentuje Českou republiku v zimním celoevropském kole. A hlavní smysl celostátní ankety Strom roku? Chce pomoci pečovat o stromy v regionech, ale také upozornit na stromy jako na přírodní a historické dědictví, které je potřeba chránit. Vraťme se ale k naší vítězce 350leté Chudobínské borovici a k jejímu příběhu. Obec Chudobín se nacházela na levém břehu řeky Svratky v dnešním okrese Žďár nad Sázavou v Kraji Vysočina. V roce 1950 zde žilo 143

obyvatel. Zanikla v květnu 1957, kdy došlo k jejímu zatopení vodami vodní nádrže Vír. Borovice na skalnatém výběžku se stala posledním svědkem vzdorně trčícím do kraje, významným orientačním bodem a působivým důkazem vysoké odolnosti vůči působení člověka i změnám klimatu. Pamatuje budování vesnice Chudobín, život v ní i její zatopení Vířskou přehradou. Pohled na ni je pokaždé jiný, záleží na výšce hladiny. Přežila všechno a vypráví se o ní řada pověstí. Tato skutečnost a její příběh zasáhl i celou Evropu.

Do soutěže Chudobínskou borovici přihlásil 87letý vědec Milan Peňáz. V Chudobíně se narodila jeho maminka, on zde strávil celé dětství, kolem borovice chodíval pěšky do školy do Víru. Podle pověsti tradované mezi obyvateli zaniklé vesnice hraje u borovice za noci čert na housle. To místní nejspíš poslouchali silné větry vanoucí svrateckým údolím.

Ale teď máme rok 2020 a dostáváme se k 17. březnu, k vyhlášení vítězů na slavnostním předávání cen v Evropském parlamentu v Bruselu. Se ziskem 47 226 hlasů Chudobínská borovice lesní (Pinus sylvestris) z břehu Vířské přehrady nechala ostatní soupeře daleko za sebou - zvítězila o 20 tisíc hlasů! Na druhém místě se tyčí Jinan z chorvatského Daruvaru, třetím je Osmělý topol z Ruské federace.

Nejúspěšnější předchozí umístění našich stromů reprezentovaly lípy. V roce 2013 se stala čtvrtou v pořadí lípa z novodvorské lipové aleje v Moravském krasu, v roce 2016 se na druhém místě pyšnila Tatobitská lípa v okrese Semily a v roce 2017 na třetím místě lípa v Lipce v okrese Chrudim.

Rozhlédněme se ještě po Evropě. V prvním roce konání mezinárodní soutěže zvítězila Lípa v Lelici, Rumunsko, v roce 2012 - Lípa ve Felsőmocsolád, Maďarsko, 2013 - Platan v Egeru, Maďarsko, 2014 - Jilm Sliven, Bulharsko, 2015 - Dub na fotbalovém hřišti, Orissaare, Estonsko, 2016 - Nejstarší strom v Bátoru Maďarsko, 2017 - Dub Josef, Wiśniowa, Polsko, 2018 - Švitořící korkový dub, Águas de Moura, Portugalsko, 2019 - Mandloň na Sněžném vrchu, Pécs, Maďarsko.

Z krásného vítězství v jubilejním desátém ročníku ankety se radují především obyvatelé z okolí přehrady Vír, kteří se nejvíce zasloužili o úspěch jejich „královny zatopeného údolí“. A místní nechtějí zůstat jen u oslav, ale zavázali se vysázet stejný počet stromů (jako získala borovice hlasů) do okolí Vířské přehrady, to znamená počet 47 226!

Ale není všemu konec. S oficiálním příchodem jara se šance na získání populárního titulu otevrou novým zájemcům. Od 21. března mohou jednotlivci, školy, spolky i obce, které chtějí pomoci stromům ve svém okolí, nominovat své oblíbené stromy prostřednictvím portálu www.stromroku.cz. Z nich pak porota vybere dvanáct, mezi kterými se v online hlasování rozhodne, kdo bude zastupovat Česko v dalším ročníku evropské soutěže.

„Staré stromy jsou poslední stopy zmizelé krajiny. Jsou tak často jediní živí svědci společné evropské historie“, řekl Rob McBride, objevitel významných stromů. Tak neváhejme, anketa Evropský strom roku už deset hledá stromy s nejsilnějšími příběhy, neznáte nějaký?

ZEMĚDĚLSTVÍ = POTRAVINY

#POMOCZEMĚ

**ZAPOJ SE DO POMOCI
ZEMĚDĚLCŮM A LESNÍKŮM**

**KDE JE
POTŘEBA
POMOCI?**

**STÁLE AKTUALIZOVANÝ SEZNAM
NAJDETE NA
INSTAGRAM.COM/ZEMEDELKASKOLA**

DĚKUJEME ZA SDÍLENÍ

TÁBOR SLAVÍ 600 LET A S NÍM I ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA

TEXT | FOTO ALENA KRAJÍČKOVÁ

Krásná čísla – významné výročí! A proto si trochu zalistujeme v učebnici historie.

Původní osada, snad město Hradiště, byla založena před rokem 1232 Vítkem z Klokot. Po více než třech desetiletích byla Vítkovcům osada odňata Přemyslem Otakarem II. a Vítkovci následně spálena. Po polovině 14. století postavili na vysokém skalnatém ostrohu nad Lužnicí příslušníci ústecké větve pánů z Hradce hrad Hradiště. Při něm vznikalo od roku 1420 město. Husovi stoupenci, kteří před tím ovládli a vypálili nedaleké město Ústí (Sezimovo), přivedli jeho lid na Hradiště. Usadili se na pláni pod hradem a vybudovali tu osadu s obydlími, postavili dřevěný kostel a uprostřed umístili kádě, společné pokladnice. Takto vzniklé sídliště, pojmenované Hradiště hory Tábor, bylo důkladně opevněno a

odtud pod vedením hejtmanů Jana Žižky a Prokopa Holého vedli své vítězné výpravy. Po porážce táboritů v bitvě u Lipan (r. 1434) došlo ke smíru tábořských s římským císařem a českým králem Zikmundem a v roce 1437 dostala obec od Zikmunda privilegium, jež jí udělovalo statut královského města.

V roce 1452 kapituloval Tábor před vojskem zemského správce Jiřího z Poděbrad a hrdá pevnost uznala českého krále za svého pána. Klidnější léta na sklonku 15. století umožnila nebývalý rozvoj Tábora, který začal nabývat rysů opravdového města a formoval se do podoby, jakou známe dnes.

Přeskočíme několik století...

... a připomeneme si počátky zemědělského školství v Táboře. To je pro nás prvořadé. V roce 1866 vzniká Vyšší zemská hospodářská a hospodářsko-průmyslová škola, která v dalším vývoji našeho zemědělského školství i zemědělství sehrála mimořádnou roli – od roku 1884 jako Vyšší zemský hospodářský ústav a od roku 1900 jako Královská česká hospodářská akademie. Výjimečnost školy je i v tom, že byla první školou tohoto typu v Rakousku s českým vyučovacím jazykem, otevřená také žákům z jiných slovanských zemí.

Krásná současná školní budova, kterou najdeme v historickém centru, byla postavena roku 1904 ve novorenesančním stylu se secesními prvky... prohlédněte si ji na fotografii.

Učitelé tábořské školy od počátku kladli důraz na vysokou odbornost výuky a na důsledné spojení teorie s praxí. Proto zároveň se školou vzniká botanická zahrada a školní statek.

Táborská botanická zahrada byla založena ve stejném roce jako škola (1866). Jedná se nejenom o druhou

ZEMĚDĚJSTVÍ

nejstarší botanickou zahradu v Čechách, ale i o jednu z nejstarších botanických zahrad ve světě, která má nezapomenutelný vědecký a pedagogický význam, je unikátní oázou klidu a zeleně v rušném centru města. Starší je v Čechách jen univerzitní botanická zahrada v Praze Na Šlupě. V roce 1994 byla botanická zahrada díky své druhové rozmanitosti rostlinné i živočišné říše vyhlášena za významný krajinný prvek a v srpnu 2000 ji prohlásilo Ministerstvo kultury spolu s budovou školy za kulturní památku!

Školní statek zřízený rovněž současně se založením školy měl původní výměru 100 ha a rozkládal se proti dnešní budově školy směrem k řece Lužnici a na Marešově vrchu. V roce 1926 se přestěhoval z rostoucího Tábora do Měšic, kde škola pronajala 210 ha zemědělské půdy. Po roce 1934 došlo k odkoupení pronajatého majetku a uskutečnila se řada akcí pro zvelebení statku – byla postavena dnešní správní budova, došlo k melioračním úpravám, výstavbě cest, dílen, stájí, skladů a rozšiřovala se výměra zemědělské půdy.

Současný ekonomicky prosperující školní statek hospodářů na 348 hektarech půdy. Věnuje se chovu skotu a prasat, svou tradici a dobré zázemí má i chov koní. Rostlinná produkce je zaměřena na výrobu objemných krmiv a obilovin pro vlastní spotřebu. Mechanizační vybavení pro zvládnutí jednotlivých etap polních prací je neustále modernizováno, pro potřeby učební praxe vybudovala škola cvičnou halu s učebnami, sociálním zařízením a skladem.

A jaké možnosti studia nabízí dnes Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola v Táboře? Na střední škole

si uchazeči mohou vybrat ze dvou oborů, a to Agropodnikání a Ekonomika a podnikání, vyšší odborné vzdělání poskytuje obor Péče o krajinu.

Než se do Tábora vypravíte, podívejte se na webové stránky města www.visittabor.eu, kde najdete podrobný kalendář kulturních, společenských a vzdělávacích akcí, které oslavující město pořádá. A nechybí tu ani tipy na pěkné výlety do okolí. A školu v historickém centru náměstí nelze přehlédnout. Seznámit se s ní můžete nejdříve na stránkách školy: www.szestabor.cz a třeba vás hned láká pozvánka na 22. ročník celostátní soutěže žáků středních zemědělských škol studijního oboru Agropodnikání. Soutěž v teoretických vědomostech a praktických dovednostech žáků čtvrtých ročníků se měla uskutečnit 16. a 17. dubna 2020. Vzhledem k okolnostem se však akce v tomto termínu konat nebude. Nicméně až to situace dovolí, Tábor vás rád přivítá.

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**

